

1 **U8**

2

3 **U8 Strømkrisen truer industrien på vestlandet.**

4

5 Forslagstiller: Jens Revold, Bergen SV

6

7

8 Det prisnivået vi har hatt i størstparten av 2022 setter husholdningene på en hard prøve.

9 Alt tyder på at dette fortsetter.

10

11 Prisenivået fra vår vannkraftbaserte produksjon er lavt, ca 11,4 øre/kwh. Dette er fordi de
12 mange anleggene som har vært i drift i mange titalls år, langt på vei er nedbetalte. Dette
13 utslippsfrie arvesølvet ble etablert i beste sosialdemokratiske ånd, mao. det var
14 venstrekreftene som i første rekke sørget for en nasjonal statlig, kommunal og
15 fylkeskommunal satsing. Der private fikk lov til å bygge ut ble disse underkastet en
16 hjemfallsordning til staten over en 60-årsperiode. Kraft er et basisgode og bør styres av det
17 politiske system til fordel for varme og energi i husholdningene og kraftkrevende industri.
18 God tilgang på kraft er også en forutsetning for nyskaping i industrien. Idag, ved inngangen
19 til det grønne skiftet, er dette viktigere enn noensinne.

20

21 Energien, som det koster rundt 11 øre og produsere har i perioder nådd skyhøye 3,58 kr/kwh
22 i for eks. september 2022 (Bergensprisene Nordpool). For inneværende januar måned går det
23 i retning av rundt 1,40-50/kwh – høyt over nivået i 2020 som var på 9,6 øre, og for 2015-
24 2019 svingende mellom 17,6 til 41,3 øre.

25

26 Hva er grunnen? Mange mener feilaktig at dette er fordi vi eksporterer for mye strøm. Saken
27 er at dette har vi drevet med i mange år, da mot våre naboer Sverige, Finland og Danmark. I
28 tillegg Russland og det baltiske området. Eksporten for 2021 og 2022 har vært høy, men ikke
29 ekstraordinært høy.

30

31 Forklaringen ligger i at vi 2021 åpnet to store utenlandskabler til Tyskland og England. Videre
32 at vi inngikk avtaler under Acersystemet (3. energimarkedspakke) om at prisene i disse
33 områdene skulle være retningsgivende, de såkalte alternativprisene. Dersom et område f.eks
34 Tyskland tilbyr en høy pris, så må ikke nødvendigvis strømmen selges dit, *men samme pris*
35 *må benyttes overfor norske forbrukere* (husholdninger og næringsliv)

36

37 For produksjonsbedrifter vil det oftest være gunstigst at produksjonen legges nært de store
38 markedene, mao. ikke Norge. Men fordi vi satt med billig strøm, var vi konkurransedyktige.
39 Når dette fortrinnet nå tas bort, er det *helt logisk at tradisjonell norsk produksjon innen*
40 *metallurgi (for eks aluminium) eller kjemisk flagges ut. Og med dette også eventuell*
41 *videreforedling*. En svært stor andel av industrien i Norge ligger i på vestlandet, mest av alt i
42 Vestland fylke.

43

44 Acer-avtalene må derfor reforhandles og det må settes klare krav til hvordan
45 prisfastsettelsen skal skje og hvor store mengder energi som skal eksporteres. Eventuelt så
46 må disse sies opp. Høyesterett skal i vår ta standpunkt til innholdet i og konsekvensene av 3.
47 energimarkedspakke i løpet av året. Tidligere har Oslo tingrett og Borgarting lagmannsrett

48 gitt staten medhold i at effektene av pakken er at handlefriheten/myndighetsutøvelsen er
49 akseptabel. Hvis Høyesterett havner på det samme er sannsynligheten stor for at egne
50 ordninger (topprisordninger) for Norge blir umulige.

51 Fram til nå har Norge hatt en gunstig kraftbalanse med stort sett eksportoverskudd de fleste
52 år. Dette kan endre seg med økt elektrifisering og bremsete klimagassutslipp. Derfor er det
53 viktig at Norge fortsetter utbyggingen av alternativ energi og driver energiøkonomisering og
54 innsparing.

55 Men Norge er en viktig energinasjon i det europeiske bildet og vil ha sterke kort på hånden.
56 Dette gjelder særlig i den situasjonen Europa står i nå.

57
58 Rundt 1 februar vil regjeringens energikommisjon legge fram sitt syn. Den har fått et
59 begrenset mandat. Vi frykter at regjeringene ikke griper tak i de grunnleggende
60 forutsetningene for at vi har den fastlandsindustrien vi har i Norge, men at en kjører videre
61 på mer tilfeldige støtteordninger. Her er det så langt klare grenser for hva vi kan gi av
62 særegen støtte under EØS-reglene. Situasjonen på høyresiden er ikke stort bedre.

63
64 Bergen SV vil følge mange av de syn som framkommer hos den alternative
65 energikommisjonen. Det er nødvendig at en går på en fullstendig gjennomtenkning av
66 prisfastsettelsen i energisystemet i Europa der Norge deltar, og at norske husholdnings og
67 næringsinteresser settes først. Som landets viktigste industrifylke må Norge bruke alle
68 muligheter for særbehandling, eller si opp både Acer og EØS-avtalen. Prisene på strøm og
69 krafttilgangen fremover i Norge er avgjørende for både det grønne skiftet og det å beholde
70 industri på vestlandet. SV skal kjempe for begge perspektiver – prisene må ned og
71 krafttilgangen opp!